

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne [datum] v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněnička a soudců JUDr. Petra Smrže a Mgr. Petra Hovorky odvolání obžalovaného [jméno] [jméno], [datum narození], a poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození], proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 17. října 2023, č.j. 63 T 6/2023-874 a rozhodl

takto:

Podle § 259 odst. 2, 3 trestního řádu se výrok napadeného rozsudku týkající se náhrady nemajetkové újmy nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], [datum narození], doplňuje tak, že se poškozené z částky [číslo], - Kč přiznává úrok z prodlení ve výši 15% od [datum] do zaplacení.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného [jméno] [jméno] zamítá.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích byl obžalovaný [jméno] [příjmení] uznán vinným jednak pokusem zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 k § 140 odst. 2 tr. zákoníku, dále zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. a), c) tr. zákoníku, dále zločinem sexuální nátlak podle § 186 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku a dále zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Za to byl odsouzen podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šestnácti (16) let. Podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku byl pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovanému uložena povinnost nahradit nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], narozené [datum], zastoupené zmocněncem [příjmení] [jméno] [příjmení], advokátem se sídlem [adresa], [adresa], způsobenou nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy ve výši 400 000 Kč a nezletilé poškozené [jméno] [příjmení], narozené [datum], zastoupené zmocněnkyní [příjmení] [jméno] [příjmení], advokátkou se sídlem [adresa], [adresa], nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy ve výši 200 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byly nezletilé poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] odkázány se zbytky jejich nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se trestné činnosti měl dopustit tím, že

1) v přesně nezjištěný den během první poloviny roku až léta roku 2010, v dopoledních hodinách v kuchyni dnes již neexistujícího domu v ulici [ulice a číslo] v obci [obec], okres [okres], Pardubický kraj, s ohledem na svůj dlouhodobě negativní postoj vůči poškozenému [jméno] [příjmení], narozenému [datum], před ostatními členy rodiny na spícího poškozeného nadával a vykřikoval, že jej zabije, podpálí, kdy za účelem tento svůj zamýšlený záměr zrealizovat, přinesl si kanystr s benzínem, šel do pokoje, kde poškozený spal na zemi, poškozeného benzínem polil, kdy poškozeného [jméno] [příjmení] to společně s křikem ostatních přítomných osob probudilo, tento ve snaze zabránit zapálení vyběhl z pokoje do vedlejší kuchyně, kde si obžalovaný bral sirky a pokoušel se sirkami opakovaně škrtat, aby poškozeného, ke kterému se snažil přiblížit, zapálil, ale ve zjevném silném rozrušení se mu to za křiku a pohybu dalších přítomných členů domácnosti nedařilo, čehož poškozený využil k útěku z domu na zahradu, kam se obžalovaný za ním rozběhl, hodil po něm kamenem, kterým ho trefil do hlavy, ale poškozený stihl přeskočit plot a obžalovaný od jeho dalšího pronásledování upustil, neboť mu došlo, že nebude mít šanci jej dostihnout, a proto k zapálení poškozeného, kterým mu obžalovaný zamýšlel přivodit smrt, nedošlo,

2) přesně nezjištěného dne s největší pravděpodobností v létě roku 2015, v dnes již neexistujícím domě v ulici [ulice a číslo] v obci [obec], okres [okres], Pardubický kraj, k poškozené nezletilé [jméno] [příjmení], narozené [datum], o které věděl, že je mladší patnácti let a měli ji s družkou v době její návštěvy u nich na starost, přiklekl, když se sama v jednom z pokojů v prvním patře před spaním na posteli převlékala, za účelem vlastního sexuálního uspokojení a zneužívaje jejího nízkého věku, rukou ji nadzvedl a svlékl její spodní kalhotky, po vyhrnutí košile na spaní ji hladil na různých místech na těle, opakovaně ji manipuloval prsty v oblasti poševního vchodu a zároveň si rukou masturboval penis, líbal ji na přirození, následně na ni nalehl a svým penisem atakoval její poševní vchod, aniž by u toho došlo k porušení jejího hymenu, a to dokud nevyvrcholil, kdy svoje sperma z jejího těla slízl a utřel rukou, kdy přitom všem nemusel překonávat obranu poškozené, protože ta sexuálně nepoučená byla naprosto neočekávaným jednáním od počátku zaskočena, ztuhla, bránit se mu slovně i aktivně bála, nebyla toho schopna, a přes bolest a odpor, které při jeho jednání prožívala, vše strpěla, kdy v důsledku tohoto jeho jednání se u ní plně jednak krátce po něm a jednak znovu od léta 2022 plně rozvinula porucha přizpůsobení těžkého stupně, pro kterou byla opakovaně po dobu více jak 6 týdnů podstatně omezena na obvyklém způsobu života, pokud jde o snížení jeho kvality, recidivujícími projevy, a to zejména ve formě depresí, úzkostného prožívání, ale i poruch spánku s nočními můrami, a to včetně znovuvybavování si činu, pomočování, opakovaného sebepoškozování k uvolnění stresu a napětí, obav ze tmy, problémů se soustředit ve škole, potíží se spoluzáky a začleněním se v kolektivitu a obav z kontaktů s osobami mužského pohlaví, pro což nakonec musela vyhledat odbornou psychologickou pomoc,

3) přesně nezjištěného dne kolem poloviny roku 2021 v půdních prostorech domu [adresa] v obci [obec], okres [okres], Středočeský kraj, kam poškozenou nezletilou [jméno] [příjmení], narozenou [datum], o které věděl, že je mladší patnácti let, vylákal, když u něho byla na návštěvě, pro svoje sexuální uspokojení, zprvu využívaje toho, že pro svoji doposud dosaženou mentální i sociální úroveň byla neznalá sexuální problematiky a smyslu jeho jednání nerozuměla, a proto si ani nebyla vědoma jeho protiprávnosti a neměla tak důvod se mu začít aktivně a účinně bránit, jí rukou otevřel ústa, vsunul jí do úst jazyk a začal ji líbat, říkal jí, že ji miluje a že by s ní chtěl mít děti, přičemž když mu začala dávat najevo, se se jí to nelíbí a opakovaně říkala, ať to nedělá, že se jí to nelíbí a že to nechce, využil už i svoji fyzické převahy k tomu, že ji chytil oběma rukama za její ruce a přidržoval si ji, aby nemohla odejít, vyslékl ji kalboty a kalhotky a po jejím obnažení ji osahával na stehnech, břiše a zádech, kdy k dalšímu jednání nedošlo,

4) ve večerních hodinách dne [datum] ve stavební buňce umístěné na pozemku u domu [adresa] v obci [obec], okres [okres], Středočeský kraj, v době, kdy byla u něho přes noc na návštěvě a měl ji na starost, si přilehl na postel k poškozené nezletilé [jméno] [příjmení], narozené [datum], o které věděl, že je mladší patnácti let, a přestože ho opakovaně prosila, aby ji nechal být, že se jí to nelíbí, jí za využití svoji fyzické převahy za účelem vlastního sexuálního uspokojení přiměl k různým formám pohlavnímu styku, kdy ji nejprve líbal po celém těle, včetně obnažených prsou, svlékl jí noční košili a spodní kalhotky, zasunul jí prst do přirození, kde s ním manipuloval, a nakonec na ni nalehl tak, aby už neměla možnost se mu vysmeknout, zasunul jí do přirození, mezi stydké pysky,

svůj penis, a i když mu říkala, že ji to bolí, pokračoval v atakování bráze její pochvy až do ejakulace, přičemž tím poškozené způsobil krvácející trhlínu introitu pochvy.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání jednak obžalovaný, jednak poškozená nezletilá [jméno] [příjmení].

4. Odvolání obžalovaného odůvodnila jeho obhájkyň Mgr. [jméno] [příjmení] a směřuje proti všem výrokům napadeného rozsudku. Podle odvolatele rozhodl soud na základě nesprávných skutkových zjištění a nedostatečně se vypořádal s rozpory ve výpovědích svědků.

5. Pokud jde konkrétně o výrok o vině ad. 1) napadeného rozsudku, pokus vraždy, poukazuje na to, že výpověď poškozeného nelze brát jako zcela věrohodnou, protože je z ní cítit zaujatost proti obžalovanému a výčitky proti matce. Poškozený odmítá převzít alespoň část odpovědnosti a svůj podíl viny na rodinných vztazích. Poškozený odmítal pracovat, podílet se na pomoci rodině a svou matku a obžalovaného vinil ze svých neúspěchů. Dále pokládá za nevěrohodné, aby z 15ti až 20ti litrového kanystru obžalovaný vylil v tak krátkém okamžiku tolik benzínu, aby byl poškozený celý promočený. Rovněž tak pokládá za nevěrohodné, aby poté odešel do kuchyně pro sirky a začal jimi škrtat. Nevěrohodně působí i další části výpovědi poškozeného, kdy se vyjadřuje k následnému ději. Pokud jde o výpovědi dalších svědků přítomných na místě činu, ty se vzájemně neshodují. Svědkyně [jméno] [příjmení] např. uvedla, že obžalovaný měl vytáhnout sirky z kapsy vesty, nikdo z těchto svědků neuvádí, že by měl být poškozený polit celý, nikdo si nevybavuje zápach benzínu. Na výpovědi svědků může mít vliv časový odstup a to, co si později o události vyprávěli. Pokud pak jde o závěr znalce o možných následcích, ty jsou sporné, protože nebylo zjištěno, kolik benzínu mělo být na poškozeného vylito, ani to, zda to skutečně byl benzín, nebo jen o vodu, což tvrdí obžalovaný. Připouští, že obžalovaný měl na poškozeného vztek, jednalo se však o zkratkovitě, neplánovitě a impulzivní jednání, avšak nikoliv v úmyslu poškozeného usmrtit. Použil kanystr, ve kterém byla voda, a není si vědom toho, že by škrtal sirkami. Pokud jde o dvojí doznání v přípravném řízení, není si vědom toho, že by přímo uvedl, že se skutku dopustil tak, jak je popisován v usnesení o zahájení trestního stíhání.

6. K bodu 2) výroku napadeného rozsudku odvolatel uvádí, že od počátku popírá jakékoliv sexuální ataky vůči poškozené [jméno] [příjmení]. Výpověď nezletilé poškozené je sice velice podrobná, nemá však oporu v žádných dalších provedených důkazech, zejména v gynekologickém nález. Z prostorových důvodů by útok proti poškozené byl těžko proveditelný, navíc hrozilo, že jej někdo z dalších osob, přítomných na místě, vyruší. Problémy se začleněním v kolektivu spolužáků měla poškozená už dříve, takže je nelze podsouvat jako následek útoku obžalovanému.

7. K bodu 3) výroku napadeného rozsudku uvádí v podstatě shodné argumenty jako v předchozím bodu. Podle soudu prvního stupně je usvědčován výpovědi poškozené [jméno] [příjmení]. Její věrohodnost je však podstatně zpochybněna tím, že svědek [jméno] [příjmení], který byl s nimi na pozemku, si ničeho podezřelého nevšiml a tím, že se s ním nadále poškozená normálně stýkala a nebála se jej.

8. K bodu 4) uvedl odvolatel, že je mu líto, že se k poškozené choval nevhodně, poranil ji a způsobil jí bolest. Nicméně se tak stalo jiným než v rozsudku uváděným způsobem. V tomto směru připomíná závěry znalců se specializací na gynekologii a urologii. Dále poukazuje na to, že na místě činu nebyly stopy jeho spermatu. Uzavírá, že netrpí žádnou sexuální poruchou, a proto není dán žádný důvod, proč by se měl takovým způsobem chovat.

9. Po doručení vyrozumění o veřejném zasedání navrhla obhájkyň opětovný výslech všech svědků přítomných jednání obžalovaného, které bylo posouzeno jako pokus zločinu vraždy. Dále navrhla, aby odvolací soud znovu vyslechl poškozenou [jméno] [příjmení] a aby odvolací soud nechal znovu zpracovat znalecký posudek gynekologický k tomu, zda poranění popisované ve zdravotní zprávě poškozené odpovídá jejímu popisu události, případně jaké jsou jeho následky.

10. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a buď rozhodl sám tak, že obžalovaného zproští obžaloby, nebo věc vrátí soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

11. Odvolání poškozené nezletilé [jméno] [příjmení] odůvodnil její zmocněnec [příjmení] [jméno] [příjmení]. Má za to, že přiznaná částka je nepřiměřeně nízká s ohledem na duševní útrapy poškozené. Navrhuje, aby odvolací soud rozhodl v souladu s jeho návrhem a přiznal poškozené nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši [číslo], - Kč se zákonným úrokem z prodlení ode dne právní moci tohoto rozsudku do zaplacení.

12. Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že odvolání obžalovaného není důvodné, zatímco odvolání nezletilé poškozené [jméno] [příjmení] částečně důvodné je.

13. Pokud jde o řízení, které vynesení rozsudku předcházelo, neshledal v něm odvolací soud žádné podstatné vady, které by nutně vedly k omezení práva obžalovaného na obhajoby nebo k nedostatečnému objasnění věci. Soud prvního stupně provedl řádně všechny relevantní důkazy a doplnění dokazování rozhodně není na místě. Opakování již provedených důkazů má odvolací soud za zbytečné, protože by zcela nepochybně nemohlo nijak přispět ke zjištění skutkového děje, stejně tak jako navrhované znalecké zkoumání. Návrh obhájkyň v tomto směru hodnotí spíše jako nepochopení výzvy obsažené v předvolání k veřejnému zasedání, která slouží především k tomu, aby se odvolací soud nedozvěděl o návrzích na doplnění dokazování novými důkazy až v rámci veřejného zasedání.

14. Soud prvního stupně hodnotil provedené důkazy velice pečlivě, jak je jednoznačně zřejmé z obsáhlého odůvodnění napadeného rozsudku. S jeho hodnocením se odvolací soud plně ztotožňuje, stejně tak jako se závěry, proč některé důkazy nejsou se zjištěným skutkovým dějem v souladu a proč je má soud za nevěrohodné. Aniž by se odvolací soud pouštěl do parafrází hodnocení důkazů soudem prvního stupně, má i odvolací soud za jednoznačně prokázané, že obžalovaný pod bodem 1) napadeného rozsudku polil poškozeného skutečně benzínem a ten se pokoušel zapálit. Kromě doznání obžalovaného do protokolu o vazebním zasedání je totiž obžalovaný usvědčován výpovědí poškozeného, který v současné době nemá žádný důvod úmyslně obžalovanému přitěžovat, jakož i výpověďmi svědků, tak jak je cituje soud prvního stupně v napadeném rozsudku. Pokud pak je argumentováno tím, že se nejednalo o benzín, ale o vodu, je třeba připomenout, že žádný ze svědků na místě činu přítomných v původních výpovědích o vodě nevypovídal. Je sice pravdou, že uváděli, že si nepamatují, zda cítili pach benzínu, což je ale logicky vysvětlitelné tím, že benzín ulpěl pouze na poškozeném, který velice rychle místnost opustil. Kromě toho nemá naprosto žádnou logiku, aby obžalovaný poléval poškozeného vodou z kanystru a pokoušel se škrtat sirkami za situace, kdy poškozenému vyhrožoval zabitím.

15. Pokud jde o další body napadeného rozsudku je obžalovaný, opět, kromě částečného doznání pod bodem 4), usvědčován výpověďmi poškozených. Ani ty nemají důvod křivě obviňovat obžalovaného z velice závažného jednání. Navíc, jak správně uzavřel i soud prvního stupně, jejich výpovědi nejsou osamocené a jejich věrohodnost je potvrzována jak výpověďmi nepřímých svědků, tak závěry znalců. Snaha o znevěrohodnění závěrů posudků o jejich vyznívá značně laicky, znalci se navíc ke všem sporným otázkám už vyjádřili. Pokud jde o další odvolací námitky, je možné odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku soudem prvního stupně, protože neobsahují nic nového, s čím by se soud prvního stupně už dostatečně a přesvědčivě nypořádal. V této souvislosti je pak třeba připomenout, že se jedná o celkem tři útoky popisované dvěma nezletilými poškozenými. Odvolací soud vylučuje, že by ve všech těchto případech svědkyně vypovídali vědomě nepravdivě v neprospěch obžalovaného.

16. Pochybení v neprospěch obžalovaného neshledal odvolací soud ani v právní kvalifikaci jeho jednání. Nad rámec toho, co uvedl soud prvního stupně lze jen dodat, že usmrcení upálením je pokládáno za mimořádně surovou a trýznivou formu spáchání trestného činu vraždy. Soud prvního

stupně tedy mohl uvažovat i o přísnější právní kvalifikaci. Pokud jde o právní kvalifikaci jednání pod body 2) až 4), tu má odvolací soud za naprosto přílehavou a nemá, co by podstatného k argumentům soudu prvního stupně dodal.

17. Trest byl obžalovanému uložen v polovině trestní sazby. Odvolací soud jej má sice za přísný, ovšem nikoliv za nepřiměřeně přísný. Je sice pravdou, že k pokusu nejzávažnějšího trestného činu došlo před třinácti lety, ovšem na druhou stranu nelze přehlédnout způsob, jaký k usmrcení poškozeného obžalovaný zvolil. Způsob provedení tedy značně oslabuje fakt, že nedošlo k dokonání činu i skutečnost, že ke spáchání činu došlo před delší dobou. Teoreticky ani v případě, pokud by soud prvního stupně ukládal trest pouze za tento pokus, nebyly by splněny podmínky pro uložení trestu pod spodní hranici trestní sazby, která činí 12 let odnětí svobody.

18. Obžalovanému však byl, zcela správně, ukládán úhrnný trest, tedy trest nejen za pokus vraždy, ale i za další tři velice závažné trestné činy. Trestní sazby každého z těchto trestných činů činí 5 až 12 let odnětí svobody. Je tedy zřejmé, že pokud by obžalovanému byl ukládán samostatný trest za každý z těchto trestných činů, byl by to trest odnětí svobody nepodmíněný. Z tohoto úhlu pohledu není při úvaze o výši úhrnného trestu, „navýšení“ trestu nad spodní hranici o čtyři roky ničím nepřiměřeným. Soud vzal dostatečně v úvahu i postoj obžalovaného k trestné činnosti a to, že se trestné činnosti dopouštěl poměrně dlouhou dobu. Pochybení neshledal odvolací soud ani ve výroku o způsobu výkonu trestu.

19. Správný je i výrok o náhradě škody (nemajetkové újmy) co se týče jeho důvodu a výše u obou poškozených. Obě se řádně připojily a svůj nárok specifikovaly. Výše přiznané finanční satisfakce odpovídá částkám obvykle přiznávaným v jiných obdobných případech a v tomto směru lze opět plně odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.

20. Pochybení však shledal odvolací soud ve výroku o náhradě škody u poškozené [jméno] [příjmení] v tom, že jí nepřiznal úroky z prodlení k částce, kterou jako finanční náhradu určil. Poškozená od počátečního připojení k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody i před zahájením hlavního líčení úroky z prodlení požadovala. Z odůvodnění napadeného rozsudku pak není zřejmé, z jakého důvodu nebyly přiznány. Protože se jedná o jednu z odvolacích námitek této poškozené, a protože doplnění výroku je v tomto případě možné, doplnil odvolací soud výrok o náhradě škody (nemajetkové újmy) o přiznání úroků z prodlení. Ty stanovil podle platné [příjmení] sazby, která činí 7%, zvýšené o 8 procentních bodů na celkem 15%. Pro určení počátku prodlení byl vázán návrhem poškozené, která žádá úrok z prodlení od právní moci rozsudku soudu prvního stupně, tedy od [datum].

21. Protože neshledal odvolání obžalovaného důvodným, odvolací soud je zamítl podle § 256 trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Odsouzený může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha 13. prosince 2023

JUDr. Jiří Lněnička
předseda senátu